

Революція Гідності на Полтавщині: хроніка подій

НАПРИКІНЦІ листопада розпочались перші протестні акції у відповідь на рішення проросійського режиму Януковича щодо припинення курсу на євроінтеграцію та скасування процесу підготовки до підписання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Ці буремні події увійшли в історію України XXI століття як Революція Гідності. Полтавщина теж була солідарною з киянами: протягом листопада 2013-го – лютого 2014-го відбулася низка протестних акцій. Пропонуємо пригадати ті драматичні й героїчні часи.

Фото: Наталі ГРАЦЬКОЇ.

Листопадові протести

22 листопада. Мітинг на підтримку євроінтеграції біля Полтавської ОДА, організований опозиційними партійними силами. Промовці обстоювали переваги Асоціації з ЄС. Мітинг вів активіст Національної спілки журналістів Євген Лопушинський. «Перший захід у Полтаві відбувся 22 листопада. Як я дізналася про це? Достеменно не пам'ятаю. Скоріше за все, прочитала у Фейсбукці. Взагалі Фейсбук відіграв дуже важливу роль у подіях Євромайдану...» – згадує інформаційний координатор полтавського Майдану Вікторія Родічева.

23 листопада. Акція вшанування жертв Голодомору; організація громадськими активістами музею Голодомору під відкритим небом. Ведучий мітингу-реквієму, голова обласного об'єднання Всеукраїнського товариства «Просвіта» імені Тараса Шевченка, дисидент-шістдесятник, народний депутат України поперед-

ніх скликань Микола Кульчинський закликав взяти наступного дня участь у громадській акції на Театральній площі.

24 листопада. Протестна хода учасників Євромайдану від Театральної площі до Полтавської ОДА, де влаштовано флешмоб на підтримку євроінтеграції України з гаслами «Так – Асоціації! Ні – окупації!», «З нами ненька Україна!». Понад півтисячі жителів Кременчука на заклик ГО «Європейський клуб» прийшли до пам'ятника Жертвам більшовицьких репресій. Збирали підписи під вимогами скасувати урядове рішення про призупинення підготовки до підписання Україною Угоди про асоціацію з ЄС. Судовий виконавець зачитав рішення Полтавського адміністративного суду, який, за зверненням юрис-

тів міськвиконкому, заборонив «з 24 листопада по 20-ту годину 8 грудня» мирні зібрання на центральних вулицях Кременчука та перед міськрадою. Попри заборону протестувальники вирушили через центр міста, повз міську раду до пам'ятника Шевченку. Там читали вірші про Україну та співали стрілецькі й повстанські пісні.

25 листопада. Зібрання полтавського Євромайдану оголошено безстроковим. Обласна організація партії «За Україну!» оприлюднила звернення «Всі на Євромайдан!». Молодіжна організація «Злам стереотипів» закликала полтавців збиратися щодня о 17:00 перед будівлею обласної ОДА.

26 листопада. Виготовлення студентами прапора ЄС із розміщеним посередині прапором України, який був переданий у Вільнюс на саміт Східного партнерства.

27 листопада. Маніфестація студентів Полтавського національного педагогічного університету під гаслами «Не спи – Україну проспиш», «Вставай з дивану – йди на майдани» (близько 150 студентів історичного та філологічного факультетів мітингували під стінами альма-матер). Об'єднаний мітинг політичних та громадських сил, на якому ухвалено рішення відмовитися від партійних проборів. У Полтаві відбувся автопробіг на підтримку євроінтеграції. Більше 20 автомобілів із державними прапорами та прапорами ЄС проїхали центральними вулицями міста. Нові Санжари стали першим райцентром на Полтавщині, де, згідно з рішенням селищного голови Андрія Реки, підняли прапор Європейського Союзу.

Революція Гідності на Полтавщині: хроніка подій

Протистояння загострюється

У ніч на 30 листопада, біля 4-ї години ранку, стався силовий розгін Євромайдану в Києві. Тоді на площі залишалося близько 400 протестувальників, переважно студентів, яких оточили близько 200 озброєних спецзасобами бійців "Беркуту". Постраждали щонайменше 79 осіб. Ця подія знайшла відгук і на полтавському Євромайдані, стала переломним моментом в українських протестах кінця 2013 року.

30 листопада. Близько 17:00. Майдан біля ОДА заповнили 800 осіб. Так полтавці відреагували на силовий розгін Євромайдану в Києві в ніч з 29 на 30 листопада. "Я думаю, що, якби не було побиття у ніч на 30 листопада, якби ніхто не чіпав студентів, усе б згасло. До цього побиття, за великим рахунком, ніхто до пуття не розумів, що відбувається. А от саме побиття студентів стало тим знаком, на який звернула увагу проста громадськість – виникли запитання: чому так сталося, за що ці люди вийшли?" – розповідає тодішній студент Полтавського педуніверситету Станіслав Коряк.

1 грудня. На майдані перед будівлею облради і ОДА пройшов масовий мітинг, учасники якого засудили розгін «Беркутом» Євромайдану в Києві та закликали присутніх чоловіків від 18 років мобілізуватися для захисту народних зібрань. Водночас у Києві відбувалося Всеукраїнське віче у відповідь на свавілля силовиків. На нього зібралися близько мільйона протестувальників. Були там і представники полтавського Майдану.

2 грудня. Студенти-історики Полтавського національного педагогічного університету провели мітинг солідарності зі студентами, побитими на столичному майдані. Також пікетували Полтавську міську та обласну ради на знак протесту проти дій центральної влади.

4 грудня. Створення постійно діючого обласного штабу національного спротиву. Встановлений революційний намет на майдані біля ОДА.

5 грудня. Лохвицька телекомпанія «Астра» стала єдиним районним аудіовізуальним ЗМІ на Полтавщині, яке започаткувало трансляцію майданівських мітингів.

7 грудня. Обласний штаб національного спротиву організував телеміст полтавського Майдану з київським. Вперше промови політиків і громадських діячів перемежувалися виступами митців. Прозвучали пісні УПА, гімн ЄС «Ода радості» Бетховена та виступи етно-рок-гуртів «Дель Тора» й «Пан Коцький».

Нова хвиля протестів

У ніч на 11 грудня в Києві силовики здійснили спробу штурму Євромайдану. Наступ було розпочато о 1-й годині ночі з боку вулиць Інститутської та Європейської площі, після 3-ї ночі здійснювалися також спроби штурму КМДА. В цей час дзвони Михайлівського золотоговерхого собору задзвонили тривогу, зі сцени Майдану, оточеної силовиками, звучали заклики до киян прийти на допомогу, зокрема довго «тримали» ситуацію Руслана Лижичко та інші артисти. Завдяки трансляції подій через Інтернет тисячі киян вийшли на допомогу протестувальникам, завдяки чому до 9-ї ранку периметр Євромайдану вдалося стабілізувати, а до 11-ї ранку нападники покинули Хрещатик. Полтавський Євромайдан теж відреагував на ситуацію в столиці.

11 грудня. Активісти обласного штабу нацспротиву, обурені новим сплеском насилля щодо учасників столичного Євромайдану, пікетували Полтавську ОДА, вигукуючи гасло «Полтавський «Беркут» – додому!». Коли ж стало відомо, що тодішній голова ОДА відмовився зустрітися, активісти попрямували до УМВС у області. Там їх чекали правоохоронці, вишикувані у шеренгу з метою не пустити колону до будівлі. Врешті, до будівлі запросили лідера акції Петра Ворону. Він повідомив керів-

учасники якої зажадали не відправляти насильно вчителів, лікарів та фахівців інших комунальних і державних структур на Антимайдан.

17 грудня. Обласний штаб нацспротиву провів акцію «Партію регіонів – до політичної відповідальності!». Близько 200 полтавців пройшли центром міста – від ОДА до обласного офісу Партії регіонів, де відбувся мітинг та було виставлено кількохгодинний пікет.

22 грудня. Молодіжні громадські організації «Злам стереотип»,

дані біля ОДА. З 23-ї години до 2-ї години наступної доби тривали уроцистості. Звели сцену, забезпечили потужне світло і звук, прикрасили ялинку побажаннями Януковичу як найшвидшої відставки. З роллю Діда Мороза вправвся відомий в Україні футбольний телекоментатор Олександр Тингаєв, а вів дійство ведучий радіо «Ваша хвиля» Володимир Голубничий. Концертну програму відкрив лідер гурту «Пан Коцький» Олександр Коба. Новорічні пісні виконували лауреатки всеукраїнських і міжнародних вокальних конкурсів Ольга Івахно та Лариса Борисенко. У запису звучали новорічні хіти українських гуртів «Мандри», «ТК». Опівночі присутні зустріли Новий рік виконанням Державного гімну. Громада Свято-Миколаївського храму УПЦ Київського Патріархату пригостила бутербродами та капучіаком. Надвечір 1 січня патріотично налаштовані активісти полтавського Майдану провели смолоскипну ходу на честь дня народження Степана Бандери. Близько ста осіб різного віку пройшли від підземного переходу «Злато місто» до пам'ятника козакам-мазепинцям. Біля пам'ятника оратори порівнювали боротьбу ОУН-УПА з сьогоденням і наполягали на державному визнанні борців за незалежність.

7 січня. Рада Полтавської обласної організації об'єднання «Майдан» влаштувала святкування Різдва Христового. Учасників мирної акції протесту на полтавському Євромайдані з великим християнським святом привітали священник УПЦ Київського Патріархату Володимир Храпач та представник духовної ради протестантських церков Полтави пастор Ігор Убийвовк. Мистецькою родзинкою стали виступи колядницьких гуртів Свято-Пантелеймонівської, Свято-Миколаївської та Свято-Покровської громад УПЦ Київського Патріархату та ГО «Крайове братство ім. апостола Андрія Первозваного». Гурти продемонстрували традиційний народний різдвяний вертеп, але не обійшлося й без політичних вкраплень – у цареві Іродові присутні впізнавали Януковича. Завершилося свято виступом вертепу, який підготували діти з Національної скаутської організації «Пласт». Її крайовий очільник Євген Янкевич розповів про щорічну традицію пластуни – передачу до християнських храмів України Благодатного вогню з Віфлеєма. Відтак усі охочі могли запалити свічку і принести додому благодатний вогник як символ надії на позитивні зміни.

18 січня. У Кременчуці відбулося віче, де громада підтримала звернення до міської влади. Учасники зібрання висловили недовіру центральним органам влади в Україні, оголосили відмову виконувати «диктаторські закони», ухвалили 16 січня; закликали міського голову, депутатів місцевих рад і народних депутатів від Кременчука ставати на бік громади, захищати її інтереси та конституційні права, які порушуються.

***

РОЗПОЧАВСЯ буремний 2014 рік. Україна утверджувалася як європейська, демократична держава!

Підготував Олег ПУСТОВГАР, учасник Революції Гідності, регіональний представник Українського інституту національної пам'яті в Полтавській області.

ництву обласної міліції вимогу повернути полтавських беркутівців зі столиці до Полтави. "11 грудня була наша серйозна перемога. Тоді ми вже зрозуміли, що цей Майдан не можна просто так зачистити і він буде домагатися свого до самого завершення. Тоді також прийшло розуміння того, що одним Києвом революцію не зробиш, що треба піднімати рух по всій Україні", – розповідає очільник самооборони полтавського Майдану Роман Чабановський.

12 грудня. Майданівці пікетували обласну державну телерадіокомпанію (ОДТРК) «Лтава», вимагаючи надати ефірний час для пояснення своїх вимог. Весь перший поверх приміщення ОДТРК був заповнений «беркутівцями». До мітингарів вийшов послідуватися гендиректор ОДТРК «Лтава». Після перемовин сторони зійшлися на компромісній угоді: директор ОДТРК запросив лідерів полтавського Євромайдану до себе, щоб узгодити зручний для обох сторін час прямого ефіру.

13 грудня. Прорвано інформблокаду на радіо. Майданівці у прямому ефірі обласного радіо ОДТРК «Лтава» оприлюднили вимоги повернення Полтавського «Беркуту» додому, припинення вивозу «тітушок», учнів спортивних секцій і бюджетників на антимайдан до Києва.

16 грудня. «Не гвалтуйте бюджетників!» – таким було гасло акції,

«Студентська Свобода», «Сокіл», «Пласт» та «Молода Просвіта» влаштували дійство «Рок-день на полтавському Майдані» за участю полтавських рок-гуртів «Лондон Хілл», «Дух Свободи», «Брат Кіндрат», «Сестра Керрі», «Дель Тора» та «Пан Коцький».

29 грудня. Учасники недільного віча схвалили відозву «Про заснування Полтавської обласної організації всеукраїнського об'єднання «Майдан». "Я на Майдані відповідав за звук. Також ми організували через мобільний телефон трансляцію на столичний Майдан звернень наших друзів, які перебували в Києві. Буквально кожен день ми це робили. Що мене найбільше вразило – люди приходили щодня. Настільки були обурені. Ми на Майдані обговорювали, бо ж було холодно. Спочатку пропонували збиратися у понеділок, середі, суботу. Але люди все одно приходили кожен день. Розумієте? Кожен день!" – згадує член ради полтавського Майдану Віктор Стеблянок.

Новий рік і Різдво на полтавському Майдані. Реакція на диктаторські закони

ПОЛТАВСЬКІ прихильники євроінтеграції зустріли Новий рік на май-